

SPROG & SAMFUND

Nyt fra
Modersmål-Selskabet
32. årgang nr. 2
Juni 2014

**Indhold: Generalforsamling 3 · Årsberetning 5 · Brev til Folketingsmedlemmerne 8
Læserne skriver 9 · Nye ord 10 · Nye bøger 11 · Mange slags dansk 12 · Sprogdebat 14
Invitationer 16**

Udskiftning

Det er et temperamentshæftigt konversationsemne hvert år på denne tid, når medierne publicerer lister med de danske ord, der er på vej ud af sproget – eller rettere på vej ud af brug, ordene forsvinder jo ikke, men står i tilgængelige databaser og er fuldt gyldige for dem, der ønsker at bruge dem. Tidligere betød det, at de forsvandt fra Retskrivningsordbogen, der måtte give plads for nye ord, og af dem kommer der mellem 100 og 150 hvert år. Den udskiftning bliver næppe aktuel, når Retskrivningsordbogen bliver digital med uendelig plads til sin rådighed. Til gengæld bliver der så behov for flere ord med angivet betydning. I april-udgaven af „Danes“, tidsskrift for danskere i udlandet, opregner Jørn Lund nogle af de „truede“ ord, bl.a. hoven, hæmsko, hyrevogn, mundheld, pappenhejmer, portemonnæ, opvigler og påtår. De færreste unge kender betydningen af disse ord, og hvis nogen beklager deres forsvinden, må de sørge for at anvende dem, skønt nogle af dem for alle generationer vil virke bedagede. Til gengæld vil en del nye ord virke uforståelige for den ældre generation. Det er sprognetværkets seniorforsker Pia Jarvad, der er ekspert på registrering af nye ord. Pia Jarvad fejrede 1. maj sit 40-års jubilæum i nævnet og har til dette nummer skrevet om præmisserne for at godkende og definere et ord som nyt og dermed lade det indgå i officiel dansk retskrivning.

Der var ingen udskiftning i bestyrelsen ved den årlige generalforsamling. Referat inde i bladet fra den harmoniske dag, der havde ordsælger og ballet- og teateranmelder Anne Middelboe Christensen som veloplagt festtaler.

M.B.

SPROG & SAMFUND

er medlemsblad for Modersmål-Selskabet og udsendes i 4 numre årligt.

Oplag: 800 eksemplarer.

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR
FOR MODERSMÅL-SELSKABETS MEDIER:
Jørgen Christian Wind Nielsen

REDAKTØR FOR SPROG & SAMFUND:
Michael Blædel
Lyngfeldtsvej 17,
3300 Frederiksværk
tlf. 47 74 62 61
michael@blaedel.dk

LAYOUT:
Martin Sand Pæevatalu

REPRO OG TRYK:
Clausen grafik
ISSN 0108-433 X

Artikler, der offentliggøres i Sprog & Samfund, tegner ikke nødvendigvis Selskabets holdning. Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Modersmål-Selskabet har til formål at virke for bevarelse og udvikling af modersmålet som en grundlæggende forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Dette tilstræbes ved:

1. At vække forståelse for betydningen af en klar, udtryksfuld og varieret anvendelse af sproget i tale og skrift – med respekt for dialekterne
 2. At formidle kendskab til forskning og uddannelse vedrørende det danske sprog.
-

Medlemskontingent 250 kr.
(portogebyr – udlandet: 76 kr.)

Giro (netbank: reg.nr. 9570) kt.nr. 667 6901
CVR-nr. 7682-4215

Bank: reg.nr. 7853, kontonr. 103 5729

Hjemmeside: www.modersmaalselskabet.dk
Facebook: Modersmål-Selskabet

MODERSMÅL-SELSKABETS BESTYRELSE:

FORMAND:

Translatør, cand. interpret.
Jørgen Christian Wind Nielsen,
Mylius Erichsens Allé 27, 2900 Hellerup,
tlf. 2035 8675, e-post: jcn@modersmaalselskabet.dk

NÆSTFORMAND:

Cand.oecon. Henrik Munck,
tlf. 4495 2243, e-post: hm@modersmaalselskabet.dk

KASSERER:

Cand.stat. Kirsten Fenger,
Skandrups Allé 37, Hareskov, 3500 Værløse,
tlf. 4498 1650, e-post: kf@modersmaalselskabet.dk

ØVRIGE BESTYRELSE:

Ph.d. Irina Bjørnø,
tlf. 4038 4284, e-post: goldenlife@mail.dk

Kontorassistent Ingrid Carlsen,
tlf. 6095 8802, e-post: ic@modersmaalselskabet.dk

Mag.art. Adam Hyllested,
tlf. 3537 7730, e-post: adamh@modersmaalselskabet.dk

Cand.mag. Gerda Thastum Leffers,
tlf. 4585 7644, e-post: gtl@modersmaalselskabet.dk

Seminarielektor Claus Tilling,
tlf. 3828 6648, e-post: ct@modersmaalselskabet.dk

Cand.mag. Ulla Susanne Weinreich,
tlf. 3537 2037, e-post: usw@modersmaalselskabet.dk

SUPPLEANTER TIL BESTYRELSEN:

Lektor Niels Bjerring
tlf. 3871 1790

Dir. Frans Jacobsen
tlf. 3962 9554, e-post: fransj@modersmaalselskabet.dk

Adresseændringer bedes meddelt til sekretariatet.

MODERSMÅL-SELSKABETS SEKRETARIAT:

Pia Wind
tlf. 2028 8609, e-post: sek@modersmaalselskabet.dk

Vild med ord

Anne Middelboe Christensen tryllebandt tilhørerne den 13. maj

AF HENRIK MUNCK

Forsøgte Anne Middelboe Christensen at sælge et ord til Jørgen Chr. Wind Nielsen?

Hvor var det spændende at møde et levende ordmenneske, da teateranmelder og ordhandler Anne Middelboe Christensen begejstret fortalte om sit liv med ord i et foredrag forud for Modersmål-Selskabets generalforsamling i kulturhuset Metronomen på Frederiksberg. Der opstod spontant en god stemning, hvor det blot var ærgerligt, at ikke endnu flere havde taget imod indbydelsen til at høre mere om bl.a. ordbutikken, hvor Anne sælger ord for 500 kr. stykket som led i sit 3-årige poetiske projekt.

Til sit foredrag medbragte hun den blå taske, som er hendes mobile ordbutik indeholdende de smykkeskrin, som er indpakningen for de købte ord. Hun afslørede, at hun indtil nu har solgt 162 ord, og at salget vil slutte i sommeren 2015, hvorefter hun vil udgive et digt indeholdende alle de solgte ord. Projektet har bragt hende i spændende møder med ordkøbere, der gennem fortællinger

om egne livshistorier begrundet valget af netop deres ord. En superkøber har købt syv ord, fordi ord som gave er bedre end vin!

– Vi kender alle til bestemte personer, der har haft betydning for vores opvækst med ord og sprog, fastslog Anne og fortalte, at det for hende var hendes farfar, der samtidig med sit erhverv havde elsket litteratur og brugt sproget som fortæller og lejlighedsdigter. Derved havde hun fået sproget som gave og lært respekten for ordene. Samtidig oplevede hun som balletanmelder udfordringen til at bruge de rigtige og præcise ord til beskrivelse af den enkelte bevægelse i dansen. Fra sine egne tre teenagebørn kendte hun ungdommens problemer med det danske sprog og prøvede selv at forstå og påvirke deres sprog, og hun mødte de samme problemer, når hun underviste i kulturjournalistik på Københavns Universitet. Hun opfordrede til ikke at sjeske med or-

dene, men slå dem op, og hun trøstede sig med, at brugerne fik kontant afregning, hvis de brugte forkerte kodeord på de digitale medier. Hun roste Modersmål-Selskabet for at løfte en stor opgave ved at passe på det danske sprog og imødegå, at udenlandske ord får for stor indflydelse.

Balletkritiker Erik Aschengreen overværede Anne Middelboe Christensens foredrag. Parret udgav for to år siden "Dansen i Spejlet" med 250 fotos af Den Kgl. Ballets cheffotograf gennem 25 år, John R. Johnsen. De gennemsnitligt 20.000 billeder, der skulle forsynes med navne. Arbejdet tog 5 år.

Gennem sit tidligere arbejde som journalist ved Kalundborg Folkeblad og Weekendavisen og senest som teateranmelder ved Information havde hun oplevet, hvordan brugen af sproget har ændret sig. Mens det tidligere var ordene, som var det vigtigste, skal der nu tages stadig større hensyn til det ydre i form af bred margin, grafik, fotos, faktabokse og mellemrubrikker. Artikler, der tidligere fik tildelt 10.000 anslag, skal nu holdes på måske 3.000, hvor de samtidig skal strammes

op til indledningsvis at fortælle historien kort og måske samtidig i flere versioner til brug på de digitale medier. Kun de få tilbageværende aviser i det store gamle format gav plads til at rutte med ordene, og derfor var der opstået nye udgivelser, som kun fandtes på nettet, hvor pladsen i

princippet var ubegrænset. Anne sluttede med at tilstå, at hun kunne gribe sig selv i at bruge sproglige klicheer, forelske sig i ord som fx „fascinerende“, som hun kom til at bruge lidt for ofte. Ved at tale med sig selv kunne man forny og udvikle sit sprog. Hun var medlem af komiteen for nominering af årets Reumert priser og søgte også derigennem at bidrage til, at der blev vist respekt for ordene og det tydelige talte sprog.

Årets ord: UNDSKYLD

Anne Middelboe Christensen er sammen med Dansk Sprog-nævns direktør Sabine Kirchmeier-Andersen og forfatteren Sissel-Jo Gazan med i den jury, som hvert år i december vælger årets ord i Sproglaboratoriet på Danmarks Radios Program 1. De foregående år har årets ord været: Stenalderkost, Lømmel-

pakke, Vuzuela og Arabisk forår. Efter Annes foredrag var det derfor oplagt at mindes det ord, som juryen blandt over 100 indsendte forslag valgte som Årets ord 2013. I hård konkurrence med ordet „Selfie“ endte det med at blive ordet „Undskyld“ med aktuel politisk baggrund. Modtageren af Modersmål-Prisen 1989 Dronning Margrethe II fik indflettet ordet „Undskyld“ i sin nytårstale, da hun måtte begynde forfra på en lang sætning, og Venstre-politikerne Ber-

tel Haarder, der også er en habil forfatter til lejlighedssange, skrev allerede for år tilbage en sang om Undskyld, da han havde forløbet sig overfor en journalist for tændt kamera. Det var derfor oplagt i den pausen med forfriskninger at synge Bertel Haarders fortsat aktuelle sang om Undskyld, hvor et af versene fx lød (på melodien: Jeg plukker fløjlsgræs): – Og tænk på Løkke, de mange bilag/på cigaretter og bamse-øl/Han viste hvordan, man klarer frisag/hvordan man lægger en sag på køl/Han sagde Undskyld og viste anger/og loved“, at han med ekstra flid/vil lægge afstand til gamle vaner/de hørte til i en „anden tid“.

Niels Bjerring og Erik Aschengreen – to specialister i forskellige kropssprog.

Sproglov, Engelsk i dansk og Det talte sprog

Henrik Munck refererer fra den 35. ordinære generalforsamling

Dette er de tre aktuelle indsatsområder for Modersmål-Selskabets arbejde i den kommende tid. Det blev enstemmigt vedtaget på Selskabets 35. ordinære generalforsamling den 13. maj 2014. Allerede i sin artikel i marts-nummeret af Sprog & Samfund havde formanden Jørgen Christian Wind Nielsen begrundet netop disse temaer og fundet det vigtigt, at Selskabet overfor omverdenen kan konkretisere, hvordan man aktuelt arbejder på at opfylde formalsparagraffen. Dermed håber man også at kunne begrunde formålet med at blive medlem af Selskabet. Generalforsamlingen forløb uden dramatik, da der generelt var tale om enstemmige valg af en uændret personkreds, hvor eneste ændring var, at bestyrelsesmedlem Frans Jacobsen og suppleant Irina Bjørnø byttede pladser. Efter generalforsamlingen har bestyrelsen derfor også konstitueret sig

Lydhør opmærksomhed.

med samme formand, næstformand, kasserer og sekretær som hidtil (jf. side 2).

Formanden kunne i sin beretning, der kan læses på de følgende sider, berette om et år med videreførelse af de traditionelle aktiviteter: fire medlemsmøder, udgivelse af trykt kvartalsblad og årbog, delta-

gelse i BogForum og uddeling af Modersmål-Prisen. Herudover var der imidlertid tale om fornyelser i form af deltagelse i Sprogdagen „13 og den planlagte hyldest af det danske sprog i Riddersalen, som stormen Bodil blæste væk den 5. december 2013, men som nu søges gentaget den 28. oktober 2014. Alt dette er kun muligt gennem en trofast økonomisk støtte fra søgte fonde, hvoraf A.P. Møller og Hustrus Fond til almene Formaal dog kun bidrager i de ulige årstal og dermed er årsagen til, at regnskabet for 2013 sluttede med et overskud på 63.000 kr., mens der året før var et underskud på 48.000 kr. Generalforsamlingen vedtog i fjor en kontingentforhøjelse i form af indførelse af et enhedskontingent på 250 kr. fra kalenderåret 2014, og

kasserer Kirsten Fenger fortalte, at dette har medført et frafald på 100 medlemmer. Til gengæld kan man glæde sig over en tilgang på 40 medlemmer, så medlemstallet aktuelt er 410 mod 470 i fjor, hvorefter kontingentindtægten i 2014 forventes at blive omkring 100.000 kr. mod 82.000 kr. i 2013.

Suppleant Niels Bjerring supplerede de valgte temaer med i et indlæg at fremhæve kropssprogets betydning i sammenhæng med det talte ord som afgørende for troværdigheden af vort sprog. Samtidig afslørede han ordet „starter“ som sit aktuelle hadeord, der burde erstattes med ordet „begynder“, som har både fortid, nutid og fremtid indbygget. Tænk blot på sætningen: „ – I starten var ordet ...!“

At arbejde seriøst og sjovt med sproget

Jørgen Chr. Wind Nielsens formandsberetning

Den første maj afleverede Modersmål-Selskabet breve til 179 folketingsmedlemmer og tre suppleanter. Brevet indeholdt en invitation til at skrive et indlæg i Selskabets kommende årbog. (se brevets fulde ordlyd s. 7, red.)

Også den 1. maj fejrede Pia Jarvad sit 40 års jubilæum i Dansk Sprognævn. Vi deltog i receptionen og ønskede Pia tillykke.

Det var ikke en rød 1. maj, men det var i høj grad en sprogpolitisk 1. maj.

Den 13. marts holdt vi i samarbejde med Bibelselskabet og Forbundet Kommunikation og Sprog et eftermiddagsmøde om oversættelse af Det Gamle Testamente direkte fra hebraisk til nydansk. Lektor Søren Holst fra Københavns Universitet står for oversættelsen.

Det var et voldsomt spændende arrangement med mange sproglige, oversættelsesmæssige og sprogpolitiske problemstillinger, og mange fremmødte. En reportage fra arrangementet bliver bragt i Sprog & Samfund efter sommerferien. Det kunne være spændende at holde et tilsvarende arrangement, når den nye oversættelse foreligger.

Vi deltog i Dialektens Dag i Hjallerup den 22. fe-

bruar, arrangeret af Vendsyssel-Gildet. Modersmål-Selskabet var repræsenteret i Hjallerup af vores bestyrelsesmedlem Ingrid Carlsen. Det lykkedes for Ingrid at komme i lokalavisen. Og det lykkedes for Ingrid's bror Svend Nielsen at komme i lokal-tv som repræsentant for Modersmål-Selskabet. Tak for det.

I februar markerede vi den internationale modersmålsdag. Professor Frans Gregersen fortalte om skriftsprogets udvikling og talesprogets udvikling i forhold til skriftsproget. Det var helt vildt spændende. Arrangementet trak 50 deltagere. Bestyrelsen har brugt rigtig mange kræfter på et arrangement i samarbejde med Riddersalen, Jytte Abildstrøms teater på Frederiksberg. Vi havde planlagt en fornem hyldest til det danske sprog. Vi havde fået stablet et rigtig flot program på benene med masser af solgte billetter. Desværre blev det hele blæst omkuld af Bodil Storm. Vi måtte aflyse samme dag.

Modersmål-Selskabet blæser på Bodil Storm. Vi forsøger igen i år, denne gang den 28. oktober. Husk at købe billetter.

I november måned udgav vi årbogen „Ord til hinanden“. Årbogen blev præsenteret på et ar-

rangement her i Metronomen med deltagelse af sanger og digter Pia Raug og forfatter Marie Møller Kristensen. Det var et rigtig godt arrangement. I år finder årbogspræsentationen sted den 2. december.

Også i november 2013 deltog vi traditionen tro i Bogmessen i Bella Center på Amager. Vi havde fået en bedre standplacering end sidst og fik god markedsføringsassistance fra Søren Ryge Petersen.

Vi får ikke nødvendigvis mange medlemmer via bogmessen, men vi synes at det er sjovt at deltage og præsentere Selskabet i denne sammenhæng.

I september uddelte vi så Modersmål-Prisen 2013 til Søren Ryge Petersen. Helt sikkert et rigtigt og et populært valg. Aldrig har vi fået så meget medieomtale. Godt hjulpet på vej af Søren Ryge selv, i øvrigt. Det er ikke et formål i sig selv, men det skader jo heller ikke. Modernmål-Prisen er etableret som en anerkendt pris for det danske sprog. Det skal vi fastholde.

Selve prisen blev uddelt i DR-byen i samarbejde med DR, der ved samme lejlighed præsenterede en tilfredshedsundersøgelse om DR's sprog. Vi fik sønderjysk kringling, og arrangementet bød på en formidabel café-stemning.

Sideløbende med alle disse aktiviteter deltager vi i debatten i medierne, vi udgiver fortsat Sprog & Samfund fire gange årligt, som nævnt en årbog, og vores hjemmeside er helt opdateret. Vi har også en Facebook-gruppe med rigtig mange besøgende. Husk at synes om Modersmål-Selskabet på Facebook.

Vi har faktisk også lavet nogle små videoer, som vi arbejder med at bruge på YouTube.

Modersmål-Selskabet deltog i Sprogdagen og i uddelingen af Sprogprisen 2013, hvilket vi gentager i år den 23. september med uddelingen af Sprogprisen 2014. Arrangementet holdes med afsæt i Den Europæiske Sprogdag.

Vi har samarbejdsrelationer til Språkförsvaret i Sverige, til Verein Deutsche Sprache i Tyskland

og vi er medlemmer af Samrådet for de Litterære Selskaber i Danmark. Som nævnt er vi medlemmer af Dansk Sprognævns repræsentantskab.

Vi har drøftet forskellige medlemshverveaktiviteter. Vi er nået frem til den konklusion, at den bedste måde vi kan gøre reklame for Selskabet på er ved at arbejde seriøst og sjovt med sproget.

Vi har drøftet at fokusere på nogle særlige sprogpolitiske indsatsområder, en sproglov, engelsk i dansk og det talte sprog. Vi har skrevet om det i Sprog & Samfund nr. 1/2014.

Sidste år på generalforsamlingen måtte vi sætte kontingentet op. Det blev vedtaget enstemmigt, men nogle medlemmer blev kede af det. Men vi er nødt til det, hvis vi vil beholde vores høje aktivitetsniveau. Aktiviteter koster penge.

Vi betaler for at få lavet bladet, for årbogen, for hjemmesiden og for en del administrativt arbejde, nogle gange for oplægsholdere, nogle gange for lokaler, for at deltage i arrangementer i samarbejde med andre, og det koster penge at rejse. Det er fortsat gratis, også for ikke-medlemmer, at deltage i vores medlemsarrangementer, hvilket jo så også er en udgift.

I den forbindelse tak til vores sponsorer, gavedivere, legater og fonde, der trofast og vedvarende finansierer vores drift. Dét kan medlemskontingenterne slet ikke dække alene.

Tak til Kaj, der fotograferer for os. Tak til alle andre, der på den ene eller den anden måde har

været involveret i Modersmål-Selskabets aktiviteter i det forløbne år.

Foto: Kaj Gøgsig

Tillid til folkestyret

Modersmål-Selskabet har den 1. maj sendt et brev til 179 folketingsmedlemmer og tre suppleanter med en invitation til at skrive et indlæg i Selskabets kommende årbog. I brevet er vedlagt det nyeste nummer af Sprog & Samfund. I brevet skriver vi blandt andet:

„I dit daglige job bruger du din talestemme som redskab. Du taler på dit partis og egne vegne ud fra håbet og ønsket om at blive forstået, at din overbevisning kan påvirke andre og at dine ord bliver overvejet så grundigt, at det fører til små eller større meningsskift hos andre i salen og i befolkningen, der lytter. Det er dine ord, og måden de bliver sagt på, der afgør, om noget flytter sig.

Det er afgørende for din og dit partis fremgang, at du er bevidst om sproget og stemmens store betydning. Mange kendte politikere husker vi på et udsagn. For eksempel Jens Otto Krag: „Man har et standpunkt, til man tager et nyt“. Vi hører det for os, og mindes både udsagnet og personen positivt. Vi husker klangen af stemmen, der siger „Gud bevare Danmark“ hver nytårsaften, vi husker den, uanset hvor vi sætter krydset ved folketingsvalget.

I begge de nævnte tilfælde er der en tæt sammenhæng mellem personligheden og udsagnet. Der er ingen falske klange. Sådan skal det være. Så får vi tillid til personen. Desværre er det ikke altid sådan, vi føler, når politikere taler. Det ved vi enten af egen erfaring, eller dagspressen fortæller os det.“

Brevet udfylder på fornem vis Selskabets formålsparagraf:

„Modersmål-Selskabets formål er at virke for bevarelse og udvikling af modersmålet som en grundlæggende forudsætning for dansk kultur og folkestyre. Dette formål tilstræbes ved at vække forståelse for betydningen af en klar, udtryksfuld og varieret anvendelse af sproget i tale og skrift, med respekt for dialekterne, og ved at formidle kendskab til forskning og uddannelse vedrørende det danske sprog.“

Så nu håber vi på en stribe positive tilbagemeldinger.

Jørgen Chr. Wind Nielsen

At færdes i sproget

AF BJARNE SEGEFJORD

Spøgelsesbilister risikerer at dø af at køre modsat færdselsretningen. Spøgelsessprogbrugerens risiko er heldigvis ikke oppe på de omdrejninger. De er bare uhyre besværlige. Og det er uhyre lidt, der gøres for at få bugt med besværlighederne. For eksempel pålægges det offentlig myndighed at meddele sig til borgerne i et letforståeligt retskrivningsdansk. En nylig gennemført undersøgelse konkluderer, at en tredjedel af befolkningen ikke forstår henvendelser fra det offentlige. Hvad om man i enhver offentlig myndighed ansatte en ekspert i dansk, en sprogvogter, som sørgede for, at det, der blev kommunikeret fra det offentlige, var til at forstå? Hvad om denne person påtog sig opgaven med at undervise de offentligt ansatte i dansk sprog og grammatik?

Danmarks ve og vel varetages af 179 folkevalgte. De skriver kilometervis af love. I alt dette lovarbejde er det da heldigvis blevet til en færdselslov. Men en lov om sproget lader vente på sig. Og det må forbløffe! I årevis har vi ævlet og kævlet om det arme sprog, som forarmes år for år. Så og så mange børn kan ikke læse, når de forlader skolen, og derfor kan de heller ikke klare en erhvervsuddannelse. I landets kommuner sidder folk, som ikke mestrer det danske sprog, hverken ortografisk eller grammatisk. Bygningen af sprogets glidebane påbegyndtes for omkring et halvt århundrede siden, og byggetempoet har været formidabelt. Hvorfor i alverden kan de 179 folkevalgte ikke blive enige om en sproglov med klare regler for færdsel i sproget?

Hvis nogen her indskyder, at den færdsel må *Dansk Sprognævn* tage sig af, står jeg af, men jeg skal nok forklare hvorfor.

Al respekt for nævnets arbejde med den periodevis Retskrivningsordbog. Den og sprognævnets yderligere arbejde kan dog på ingen måde være basis for en sproglov. Men sprognævnet kunne godt omprogrammeres til fundament for en sproglov. Dansk Sprognævn slås med en del problemer, som nævnet desværre ikke oplever

som problemer, men det er der mange sprogbrugere, som gør. Problemerne kan sammenskrives i den enkle konstatering, at nævnet træffer beslutninger, som bidrager til domænetab for sproget. Det er groft sagt *lige gyldigt*, hvad der siges. Det skal nok være rigtigt. Visse ords dobbeltformer er til besvær. Hvorfor fastslog man ikke bare i Ruder Konges tid, hvad der var korrekt? Og hvorfor er det ét fedt, om man siger *en myg* eller *et myg*? – *et cirkus* eller *en cirkus*? Bestem jer dog! Færdigt arbejde! Så bliver det også nemmere for lærerne at undervise i dansk.

Seneste udgave af Retskrivningsordbogen råber på en sproglov. Nu kan du stort set skrive, som du har hoved til. Alt er lige rigtigt. Når en sproglig fejl forekommer jævnligt, ophøjes den til korrekt sprogbrug. Nu er det korrekt at sige *fordi* at ..., uagtet at man sammenblander to forskellige slags bisætninger. At sige *ad* eller *af* er ét fedt og lige korrekt, og det er *fordi*, at ingen gider lære reglen om de to præpositioners anvendelse. Indrømmet: Den er heller ikke let! Besværligt har det også været at finde ud af, om det hed *udenfor huset* eller *uden for huset*. I knæfaldet for den laveste ende af hegnet har Sprognævnet besluttet, at begge dele er korrekte, uanset om man betragter konstruktionen som ét adverbium eller et adverbium med efterfølgende præposition. Altså: *Pumpen står uden for huset; pumpen står udenfor*. Hvor svært kan det være?

Disse ændringer for nemheds skyld er ikke spor nemme. De forvirrer i hverdagens sprogbrug, og de vanskeliggør indlæring af sproget. Ændringer i sproget skal med mellemrum gennemføres, men de mellemrum må ikke ligge for tæt. Med sprogreformen i 1948 blev det da meget praktisk, at man *kunne gøre rede for, hvad den kunde var ude efter*; eller *hvad de vilde ville foretage sig med missionæren i gryden*. Noget besværligt var det med *de gamle lig, som mod kysten stunded*. Det lig havde i hvert fald aldrig været et subjektiv.

Nye ord

AF PIA JARVAD

Nye ord afspejler den verden som er nu. Nogle af dem er benævnelser for nye ting og fænomener, fx *udsatteråd* „kommunalt råd for varetagelse af udsattes (fx hjemløses) tarv“, *grønvask* „det at varer o.l. fremstår som mere økologiske og klimavenlige end de i reali-

teten er“, *mælkeskandale* (om skandale i Kina hvor der blev tilsat melamin i mælken med skrækkelige sundhedsmæssige konsekvenser).

Andre er nye ord for noget som kendes i forvejen, fx *liebhaberbolig* (luksusbolig), *klattravær* (pjakkedag) og *sundhedskort* (sygesikringskort). Gamle ord får tillagt nye betydninger, fx *kant* og *underfrankeret*, og når *hængerøv* bliver brugt om personer. Til nye ord regnes også at ordet bruges på en ny måde, fx *dumpe eksamen* hvor det traditionelle er *dumpe til eksamen*, eller *tænke sommerferie* i stedet for *tænke på sommerferie*. Udtryk som *boliggaranti ver. 2.0*, *uhellig alliance* har, selvom de består af to ord, som helhed en fast betydning og fast form, og de er således nye faste udtryk, og de hører med i beskrivelsen af nye ord.

Når et nyt ord opstår, ved man aldrig om ordet bliver et varigt tilskud til dansk eller om det forsvinder lige så hurtigt som det kom. Det skete for *burkaudvalg* („udvalg som skulle tage stilling til brug af burka i det offentlige rum“), og *klimakaravane* („bus som kørte rundt i landet i 2008-9 med oplysning om den globale opvarmnings betydning for klimaet“). Sådanne kometord har stærk affinitet til bestemte hændelser og kan ikke forstås uden at man kender til hændelserne. De har potentiale til at blive varige tilskud til vores ordforråd, men det finder man først ud af når der er gået et stykke tid, og fænomenet er blevet et fast og varigt fænomen.

En anden type nye ord som ikke får varig indflydelse på sproget, er de banale sammensætninger, fx *klimakonference*, *klageantal*, *værdipapirsammensætning*, *risikoappetit*. De er dannet af sprogets byggeklodser efter de regler som vi opbygger et ord på, og

de er gennemskuelige, og uproblematisk at forstå hvis man kender førsteled og andetled. De har potentiale til at blive varige tilskud, men det finder man først ud af når der er gået et stykke tid, og ordet lægger sig fast som ”ordet for tingen”.

I Dansk Sprognævn har en kollega til mig, Jakob Halskov, udviklet en automatisk nyordsfinder. Programmet hedder Ordtrawleren, og med den kan man gennemtrawle kæmpestore tekstmængder for at finde de nye ord automatisk. Nye ord er så ord som ikke er fundet før, ikke står i ordbøger som Retskrivningsordbogen og Den Danske Ordbog og heller ikke er fundet af os selv i Sprognævnet. Her er den menneskelige erfaring for nye ord, om jeg så må sige, slået fra. I tal kan vi konstatere at der er en voldsom kreativitet. Ordtrawleren læser sig måned for måned gennem avisdatabasen Infomedias tekstkorpus og registrerer tusinder af ukendte ordformer i nyhedsartiklerne. Det gør den også selvom man fjerner ca. 1,2 mio. ordformer som allerede kendes fra ordbøger og andre referenceværker og ser bort fra ord som består af grafiske tegn, fx e-mailadresser og navne. Selv efter 20 måneder observerer programmet stadig mellem fire og fem ukendte ordformer per 1.000 løbende ord. En enkelt måneds data fra Infomedia (ca. 7 mio. løbende ord) bidrager således med ikke mindre end 30.000 nye ord.

En ordbogsredaktør vil naturligvis aldrig betragte mere end en brøkdel af disse ord som sproglige nydannelser der kan indgå i fx en nyordsordbog, og alle disse nydannede ord er ikke stave- eller slåfejl. De er derimod tilfældige nydannelser, ord som vi danner i samme øjeblik som vi har brug for dem. Vi danner dem efter det orddannelsesmønster som vi kender, når vi kan modersmålet. Det er 30.000 nye ord om måneden af denne type: *bonuspotentiale*, *efterårs-madvin*, *fodboldeksptert*, *forårsprognose*, *havnepulje*, *kammermusikudgivelse*, *pizzabande*, *terrormanual*, *vandfinale*, *æblefest*, *æbleparadis*. Prøv at se på disse ord, lige til at lave: *tefest* (jf. det almindelige *vinfest*), *tetallerken* (jf. *kagetallerken*), *tesøster* (jf. *kaffesøster*), *tetår* (jf. *kaffetår*). Selv om disse *te*-ord ikke er med i ordbøger o.l. er de ikke nye ord i vores forstand, de

kan dannes umiddelbart, og det er mere eller mindre tilfældigt om de er dannet og skrevet og kommet med i store tekstkorpusser.

Desuden er fx ord som *mælkeskandale* og *æblefest* som kom ud som nye ord i bestemte år, slet ikke mulige at tidsbestemme nærmere. Hvis der havde været en *mælkeskandale* i 1930, måtte det hedde *mælkeskandale*, og så var ordet fra 1930. 1. maj og dagene deromkring var *fløjteaktion*, *fløjteaktionist* og *fløjte-*

nist i ny betydning, de blev også brugt ved sidste års 1. maj-arrangement, nu er de forsvundet igen.

Moderne sprogteknologi finder ikke nye ord til brug for ordbøger, men dokumenterer derimod at dansk er et rigt sprog, smidigt til at danne nye ord når vi har brug for det, og med lige så mange ord som alle andre sprog. Den folkelige forestilling om at engelsk har langt flere ord end dansk kan skrottes. Det er ikke så dumt.

Sproget skrider fornøjeligt med Jørn Lund

AF HENRIK MUNCK

Jørn Lund udgav i fjor 3. bind af sine erindringsesays, som dækker perioden frem til hans pensionering, men samtidig afspejler hans fortsatte aktiviteter, senest som formand for Dansk Sprognævn siden foråret 2013 (jf. anmeldelsen i Sprog & Samfund marts 2014). Hans aktivitet omfatter også en ugentlig sprogklumme i dagbladet Politiken, der på forespørgsel oplyser, at den har eksisteret siden maj 2004 og således i år kan fejre 10-års jubilæum. Jørn Lund har nu udgivet en række af disse klummer i bogform under titlen „Dansk i skred“ og med undertitlen „52 sproglige opstrammere“.

I bogens forord røber han, at han aldrig er i stofnød til den ugentlige klumme, fordi han ikke kan lade være med at iagttage sproget omkring sig – og det kommer heldigvis os alle til gode. Samtidig beroliger han med, at bogens titel ikke hentyder til, at sproget er ved at miste fodfæste, men fordi det hele tiden tilpasser sig nye udtryksformer og derfor må udvikle sig. En klumme på 3-4 bogsider kan læses som en daglig humørpille, hvor man på samme tid både bliver klogere på sproget og trækker på smilebåndet over dets finurligheder. En af klummerne indledes med ordene: – Hvem skulle have troet, at Modersmål-Selskabet ville udsende en årbog med titlen „Sprog og sex“, ovenikøbet på initiativ af den 92-årige kvindelige formand for årbogsudvalget?

På Modersmål-Selskabets netop afholdte generalforsamling tog flere medlemmer ordet for at citere fra Jørn Lunds bog og dermed erklære sig enige i hans betragtninger over fx hængemuledansk, som det forekommer i filmen „En Kongelig Affære“, hvor klummen slutter med ordene: – Stram hængemulen, Mikkelsen! Du kan jo godt! „Det“ bare *awwelit*“ lyder den klumme, hvor Jørn Lund giver eksempler på meget sjuskeri og mange fejl i mediernes sprog og sprogbrug, men han gør samtidig opmærksom på, at ændringer i udtalen altid har fundet sted. Talesproget er ikke ukorrekt skriftsprog, for skriftsproget er konservativt, talesproget dynamisk – „awwelit“ vil mange mene.

Bogen rummer også den klumme, hvor læseren kan teste sit ordforråd ved at forklare betydningen af 100 oplistede danske ord og bagefter ved en optælling konstatere, om man er en ørn (100-97 rigtige) eller med under 25 rigtige: Man kan godt være et godt menneske, også uden ordforråd! På generalforsamlingen i Modersmål-Selskabet fortalte den 90-årige sprogekritiske advokat Frans Langkilde, at han ville købe et eksemplar og forære det til sit barnebarn. Det kan kaldes en anbefaling, som vi gerne tilslutter os!

Jørn Lund: Sket. Dansk i skred. 52 sproglige opstrammere. Gads Forlag 2014. 208 sider. 199,95 kr.

Kristendommens kulturhistorie

AF GEORG SØNDERGAARD

Det følgende er en oversigt over kristendommens kulturhistorie. Det skal danne baggrund for de to foregående stykker der har handlet om bibelens og kirkens sprog. Her sætter jeg det ind i en større sammenhæng baseret på den amerikanske sociolog Rodney Starks teser om at kristendommen har været en altafgørende faktor i udviklingen af europæisk kultur. Det siger jo sig selv at kristendommens historie er interessant. Den opstod så at sige af intet i de første århundreder efter Kristi fødsel. Jesus nåede ikke at virke i særlig mange år før han døde som 30-årig. Han har intet skrevet, så det vi ved om ham er baseret på mundtlig overlevering indtil det blev nedskrevet (Paulus' brev til romerne ca. år 50 e.Kr. de fire evangelier omkr. år 100 e.Kr.). Han havde ikke fået den betydning han fik i eftertiden hvis ikke en betydningsfuld gruppe blandt hans nærmeste tilhængere og disciple – de fire evangelister og apostlen Peter – så hurtigt efter hans død havde skabt grundlaget for den nye religion. Ca. år 200 e.Kr. havde *Det Nye Testamente* fået den form det har i dag.

De kristne menigheder begyndte i små grupper som næsten ingen kontakt havde med hinanden. De kristne måtte leve skjult, noget som naturligvis styrkede dem som grupper. Stark ser her en elementær forskel mellem kristne og hedninge, som han kalder dem.

Mens andre forlod byerne, fortsatte de kristne med at leve som byboer og udholdt bylivets plager og større risiko for farer af enhver art. De tog sig af deres syge og blev på den måde mere faste i deres tro. Deres menigheder blev hurtigt større på grund af forbuddet mod abort, barnemord og fødselskontrol. De kristne modsatte sig ikke deres forfølgere med åbenlys vold. De underkastede sig villigt deres martyrium ved at gå i forbøn for deres forfølgere som tillagde deres forkyndelse større og større troværdighed. Kvinderne blev ligestillede og måtte deltage i gudstjenesterne, noget som satte yderligere gang i omvendelserne, fordi kvinderne hos de andre var undertrykte af mændene.

Også kejser Konstantin den Store lod sig omvende, og efter at han omkring år 312 havde erklæret sig som den kristne Guds redskab til at skabe fred og enhed

Et af de ældste sproglige vidnesbyrd i dansk har vi på indskriften på den store runesten i Jelling. På stenen der kan dateres til ca. 980 e. Kr., står der om kong Harald, der rejste stenen at han "vandt sig hele Danmark og Norge og gjorde danerne kristne". Det er første gang dette ord forekommer på dansk. På de to andre sider er stenen rigt udsmykket med ornamenter og billeder. Mest påfaldende er billedet af den korsfæstede Kristus.

i Romerriget, blev kristendommen imperiets åndelige grundvold. Hermed var et vigtigt spor lagt for den nye bevægelse som i de følgende århundreder langsomt bredte sig ud over hele Europa. Det begyndte med munkevæsenet. Munke havde ganske vist eksisteret længe før. Men i 529 grundlagde Benedikt fra Nursia det første kloster på Monte Cassino i Rom. I klostrene samledes og koncentreredes boglig lærdom og viden, håndskrifter blev afskrevet og mangfoldiggjort. I benediktinernes ordensregler bestemtes at munkene hver dag skulle anvende flere timer på studier og afskrivning af antikke tekster. Værdien af dette er jo fantastisk. Det har bidraget afgørende til bevarelse og udbredelse af kendskabet til antikkens filosofi og litteratur, noget som er fundamentalt for vesteuropæisk kultur.

Når man ser på klostrenes omfattende virksomhed er det nærliggende at forestille sig dem som små

selvstændige enheder der har rummet næsten alle tænkelige former for aktiviteter. På den måde har de spillet en vigtig rolle i opbygningen af det europæiske samfund. Stark pointerer, at kristendommen altid har bygget på fornuften. De første kirkefædre anså fornuften som en gave fra Gud, og ved hjælp af den kunne mennesket forstå Skriften og Guds åbenbaring. Kirkefædrene Augustin (354-430) og Thomas Aquinas (1225-74) hyldede teologiske og materielle fremskridt. Og denne tro på fremskridtet skabte udvikling i Europa. Samtidig fremhævede Augustin, at mennesket har en *fri vilje*. Det fremgår implicit af benediktiner-ordenens slogan *ora et labora*, bed og arbejd.

Kristendommen mødte oprindelig et Europa, hvor omkring halvdelen af befolkningen levede i slaveri. I det syvende århundrede var kristendommen den eneste religion, der havde formuleret sig teologisk i opposition til slaveriet. I det 11. århundrede havde kirken fjernet slaveriet fra Europa. Det dukkede dog senere op i forbindelse med koloniseringerne. Men også her blev det fordømt af kirken.

Kristendommen satte mennesket frit og opfordrede det til at arbejde frit for at opnå fremskridt. Det tolker Stark som baggrunden for kapitalismens opståen, en opfattelse man kan være enig eller uenig i.

Byernes vækst i 1100-tallet betød at klostrene ikke kunne magte opgaven alene, og en række universiteter blev grundlagt (Bologna 1160, Paris 1190). Vores egen Absalon studerede således fire år ved universitetet i Paris hvorefter han kom tilbage og byggede Sorø kloster. Man skønner at der omkring år 1100 har været ca. 1000 kristne kirker i Danmark. Tallet er baseret på opgivelser fra historikeren Adam af Bremen. Fra den tid møder vi alle de relevante ord i sproget f.eks. *biskop, bibel, degn, dåb, kirke, kristen, messe, nåde, pave, provst, præst* osv.

Skolastikken er middelalderens lærdomssystem således som det dyrkedes ved de højere skoler i Europa. Dens sprog var latin. Dens indhold var præget af undervisningens former: detaljeret nærlæsning af antikke skrifter.

Dens største fortjeneste var videreformidling af klassisk filosofi, specielt Aristoteles' værker. I den tidlige skolastik regnede man som regel med tre sprogcentre fag, såkaldte rhetorices partes: *grammatik, logik* og *retorik*. I de følgende århundreder har kirken spillet en central rolle med skolastikkens meget rigoristiske verdenssyn og strenge afvisning af enhver afvigende opfattelse. Alt hvad der blev udgivet, blev underkastet inkquisitionens strenge kontrol. Det resulterede jo så i at al udvikling i Europa blev forsinket i adskillige hundrede år.

Efterhånden som samfundet udvikledes, blev der behov for flere og flere kvalificerede medarbejdere til kirkens forskellige aktiviteter. De omfattede jo meget andet end forkyndelse. Således også undervisning af alle slags. På de særligt indrettede domskoler uddannedes skrivekyndige som de forskellige institutioner i samfundet havde brug for. Og efterhånden som nye organer og centre skød frem inden for det stadig finere udbyggede samfund, blev der brug for endnu mere. Det gjaldt bygning af kirker og klostre, skovdrift, landbrug og fiskeri.

1500-tallet

Op mod år 1500 fandt en række revolutionerende opdagelser sted i Tyskland og Italien. Først og fremmest skal nævnes Gutenbergs opfindelse af bogtryk med løse typer. I Wittenberg kom Gutenbergs bibel i 1490. Den første trykte bog på dansk udkom ca. 1495: en lille rimet Danmarkshistorie (Rimkrøniken). Den blev trykt af Danmarks første fastboende bogtrykker, Gotfred af Ghemen. Det var et yderst markant signal for den renæssance af klassisk kultur som var på vej og som var baggrund for Reformationen. Der skete her en afgørende nytænkning inden for åndeligt-kulturelle områder som teologi, filosofi, kunst og arkitektur.

Med reformationen blev den katolske kirke for første gang mødt med krav om gennemgribende forandringer i dens menneskelige og teologiske grundsyn, noget som den indtil i dag ikke har kunnet honorere.

Det danske sprogs udvikling og fremtidsudsigter

AF JØRGEN CHRISTIAN WIND NIELSEN

Det Humanistiske Fakultetsbibliotek på Københavns Universitet havde inviteret til debatarrangement om det danske sprogs udvikling og fremtidsudsigter. Det viste sig at være en rigtig god idé. Det var et meget inspirerende og livligt arrangement.

I panelet sad Treenigheden.

Ikke Faderen, Sønnen og Helligånden, men Viden-skaben, Formidlingen og Kunsten, personificeret i direktør i Dansk Sprognævn Sabine Kirchmeier-Andersen, radiovært på Radio24syv Olav Hesseldahl og forfatter og lyriker Maja Lee Langvad.

Vært var Kirsten Thomsen fra Fakultetsbiblioteket, der indledte med at citere H. C. Andersen: „Du danske sprog, du er min moders stemme“. Er det danske sprog i forfald eller udvikling?, spurgte hun panelet. Vores begrebsapparat er vigtigt for os; vi kan opleve følelsen af tab, når ord og begreber ændrer sig og måske forsvinder. Vi taler om truede ord næsten som det var truede dyrearter. Men der kommer også hele tiden nye ord. Kirsten Thomsen afsluttede med, hvad hun selv betegnede som en glimrende metafor: Ordet er frit!

Olav Hesseldahl er redaktør på Radio24syv på programmet Nattevagten og arbejder også med Ungdomsbureauet. Nattevagten er karakteriseret ved de lange natlige samtaler med lyttere, der ringer ind. En programnat varer normalt tre timer, ofte med et overordnet tema. Sproget er den eneste kontakt mellem radioværten og den medvirkende. Vurderet på dette grundlag er det danske sprog bestemt ikke i krise eller udfordret. Senere under arrangementet betegnede Olav anvendelsen af det danske sprog i de sociale medier som voldtægt i nogle tilfælde. Men sproget er til for mennesker og ikke omvendt. Olav berettede om en samtale med en person, der samlede på kærestebreve fra sin kæreste, som sad i fængsel. I en samtale kan nås en dyb fortrolighed og intimitet. Kærestebrevene kunne i

dette tilfælde kategoriseres på tre niveauer: praktisk, følelsesmæssigt og seksuelt.

Sproget fungerer så fint som det skal. Det udvikler sig og forandrer sig, men det er ikke truet. På de sociale medier er der dog opstået en ny kamp, eksempelvis med den dobbelttydige Like-funktion.

Sympatiserer man med det skrevne, med forfatteren eller med at indlægget er på nettet? Olav Hesseldahl gav eksempler på digital mobning i form af to eksempler, et uheldigt billede og relationer til „revolutionære“ venner. Sproget er ikke udfordret, men de nye medier er en udfordring.

Sabine Kirchmeier-Andersen lagde ud med et citat af Aage Hansen i *Moderne Dansk* fra 1967: „Sproget er som et hav der aldrig er i ro“. Pointen var, at sprogforandringer bestemt ikke er noget nyt fænomen. En glasvæg, hjemmehørende i Dansk Sprognævns lokaler, symboliserer sprogforandringer og kan endog tidsfæste de nye ord. Registrerede sprogforandringer i litteratur og kunst er des-

Olav Hesseldahl

værre ringe repræsenteret, fordi værkerne ikke ligeså digitaliseret og offentligt tilgængeligt på nettet. Typer af sprogforandringer kan ifølge Sabine være: Nye ord kommer ind, gamle ord går ud, ord skifter betydning, ord sættes sammen på nye måder, udtaalen af ord og endelig holdningerne til forandringerne i sproget. Man kan ikke forudsige ændringerne, men det er iboende strukturer i sproget, der muliggør ændringerne. Beskriver man for eksempel årsag og virkning med ét eller to ord? Nogle ord går fra brug af to ord til kun ét: Hun faster hunden, han

Sabine Kirchmeier-Andersen

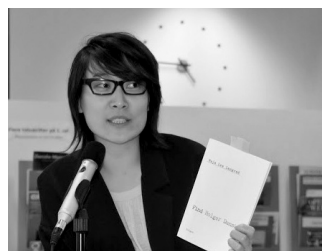
gror skæg, hun vokser en hestehale. Sprogstrukturerne fremmer udviklingen. Sabine fortalte også om lydligt sammenfald, for eksempel ligge og lægge.

Hvad befolkningens holdninger angår, er nogle sprogforandringer acceptable, andre ikke. Det virker, som om grammatiske ændringer bedre accepteres end ændringer i ords betydning. Det er en udbredt opfattelse, at man skal tale som man har lyst. Vi skal ikke skifte sprog til engelsk.

Forfatter og lyriker Maja Lee Langvad fortalte om sin bog „Find Holger Danske“ og et kommende „Find Holger Danske Appendix“. Bogen er katalogiseret som en digtsamling, men Maja foretrækker

selv at kalde den en tekstsamling med indhold af knækprosa, lister og citater.

På vej fra Maja er også en bog om transnational adoption: „HUN ER

Maja Lee Langvad

VRED – Et vidnesbyrd om transnational adoption“, skrevet fra et adoptionskritisk miljø.

I „Find Holger Danske“ bruger Maja forskellige typer sprog, hvor hun leger med faste ord og vendinger og bruger ord i nye betydninger, måske helt ud i det absurde. Der arbejdes også med kliché-sprog a la „Alt for Damerne“, for eksempel floskler i forbindelse med ordet familie.

Maja arbejder med indvandrerpolitisk sprogbrug og med racistiske strukturer i sproget. Slangord anvendes „ready made“, hentet ind fra gaden.

Hensigten er blandt andet at udstille sproget. Der mimes politikersprog, ofte med inspiration fra aviserne: Holger Danske, Holger Nydanske, Holger Udanske.

Men vist ikke Holger Gammeldanske. Måske Holger Nudanske kunne være et inkluderende kompromis.

Indvandrerslang for „hvide danskere“ var på tidspunktet for udgivelse af bogen eksempelvis kartoffel eller skinke. Men slang forandrer sig meget meget hurtigt. Det hedder eksempelvis ikke længere „det er for nice“ men „det er herre nice“.

Maja læste op fra Christina Hagens „White Girl“, der er en fiktionisering af postkort skrevet af hvide danskere. Men samtidig gør bogen grin med perkerdansk, mener Maja. Vi fik også smagsprøver fra Yahya Hassans digtsamling. Han blander sprog i teksterne, de er ikke grammatisk korrekte, han arbejder med identiteter, fordi sprog er identitetsdannende.

Maja mener, at det gør en forskel hvilke kroppe der læser op, hvilke kroppe der lytter og at sprog fortolkes forskelligt ud fra hvilke kropslige erfaringer man har.

Man tilpasser sit sprog efter hvilke miljøer man er i, hvilke medier og hvilke „verdener“ – livsverdener, måske, et udtryk for en vigtig menneskelig fleksibilitet. Endnu er der ikke så mange parallelle sprog i Danmark, men det kan komme. I de sociale medier ser man stort på grammatiske strukturer, fordi hastigheden er vigtigere. Et synspunkt, jeg netop har hørt fremført fra et stort dansk oversættelsesbureau. Det er vigtigt at „Like“ først, at komme hurtigt på med kommentarer.

Olav Hesseldahl sluttede af med at konstatere, at det er monstervært at finde et gennemsnitssprog i en radioudsendelse. Han er blevet belært om, at han ikke må sige gammel, men ældre, ikke snakke, men tale.

Jeg håber, at Dansk Sprognævn tager sin „Wall of Words“ med til den nye adresse på Worsaaesvej nr. 19 på Frederiksberg.

Modersmål-Prisen 2014

er tildelt den 38-årige rapkunstner Per Vers som anerkendelse for hans evne til at sprede sproglæde ved at lege med det danske sprog – ikke mindst gennem rappede foredrag i folkeskoler og gymnasier, hvor han indfletter tilhørernes spontane ordforslag i meningsfyldte dansksprogede rimdigte. Efter at rappen som den snakkende vokalstil sammen med hiphop kom til Danmark i 1980'erne, er den blevet en populær udtryksform, som Per Vers har formået at fordanske. Han har netop i maj udgivet sit soloalbum DNA og skal til efteråret optræde på Det kongelige Teater, samtidig med at der på hans initiativ udkommer albummet Rødder, hvor 10 rappere tolker 10 gamle danske digte.

Invitation til prisoverrækkelse

Modersmål-Selskabet indbyder til overrækkelse af Modersmål-Prisen 2014 **onsdag den 10. september 2014 kl. 17 på Gladsaxe Gymnasium**, Buddinge Hovedgade 81, 2860 Søborg, hvor den tidligere Gladsaxe Teatersal nu er en del af gymnasiet. **Alle er velkomne, og adgangen er gratis** til at opleve Per Vers og få eksempler på hans rapkunst, men **forhåndstilmelding er nødvendig**. Tilmelding med navne på deltagerne sker til Modersmål-Selskabets sekretær pr. mail til sek@modersmaalselskabet.dk eller som brev til Pia Wind, Mylius Erichsens Allé 27, 2900 Hellerup, evt. pr. telefon 4498 1650 (kasserer Kirsten Fenger). **Husk tilmelding snarest, hvis du vil være sikker på plads!** Modtaget tilmelding bekræftes skriftligt efter den 15. august 2014.

Sprogprisen.dk 2014

Nu er det tid til at indstille kandidater til Sprogprisen.dk 2014. Priserne overrækkes på Sprogdagen den 23. september. Sprogprisen.dk sætter fokus på sproget i både det private erhvervsliv og den offentlige sektor ved at anerkende og belønne det gode danske sprog. Vi uddeler Sprogprisen.dk i form af sprogroser i følgende kategorier:

- Årets bedste brev eller e-mail til borgere, kunder eller medlemmer
- Årets bedste hjemmeside
- Årets bedste tekst i sociale medier

Sprogprisen.dk uddeles på Sprogdagen, som er et fagligt og festligt arrangement, den 23. september i Kulturstyrelsens lokaler på H.C. Andersens Boulevard i København. Sprogprisen.dk har også en Facebookgruppe, som man meget gerne må synes om og lægge sjove sprogkommentarer i:

<https://www.facebook.com/#!/sprogprisen?fref=ts>.

AFSENDER
MODERSMÅL-SELKABET
Wind
Mylius Erichsens Allé 27
2900 Hellerup

Returneres ved varig adresseændring

B